

Таанний сокинликка сабаб бўлади | Тазкия дарслари (346-дарс)

ТАЗКИЯ
346-ДАРС

Шайх Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуф роҳимаҳуллоҳнинг «Тасаввуф ҳақида тасаввур», «Рухий тарбия» 1-2-3-жузи ва «Хислатли ҳикматлар шарҳи» 1-2-3-4-5-жузи китоблари асосида бериб борилади. Мавзуларнинг тўлиқ матни билан танишиш учун китобнинг ўзига мурожаат этиш тавсия этилади.

19:00 / 20.09.2025 629

???? ?????????? ??????? ?????? ?????????? ??????????:

?????? ?????????? ??????? ?????????? ??????? ?????????????

????????????? ?????? ?????????? ?????????????? ???????????????

??????????????????. ?????????? ??????????????????

????????????????????????? ??????????: ?????????????????? ???????

????????????????? ?????????????? ?????????????? ?????????? ???????????????

????? ?????????? ??????????????.

Оиша розияллоху анҳодан ривоят қилинади:

**«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам гапни сизларга ўхшаб
шошилиб гапирмас эдилар».**

Икки шайх ва Термизий ривоят қилишган. Термизий:

**«Лекин у зот гапни бўлиб-бўлиб гапирардилар. Олдиларида ўтирган
одам илиб олар эди»**ни зиёда қилган.

???? ?????? ???? ?????? ?????? ?????? ??????????

?????????: ?????? ?????????? ?????? ?????????? ??????

????????? ?????????????? ?????? ?????????? ??????????:

«????????????????? ?????????? ?????????????? ??????????

????????? ?????? ?????? ?????????????? ?????????? ??????

????????????????? ?????????????????? ?????? ??????????????????»?

?????: ?????????? ?????????????? ?????????????????? ??????????????????

????????????? ?????????????????? ?????????????? ??????????????

????????????? ?????????? ?????? ?????????? ?????? ??????????

????? ?????????????? ?????????????????? ?????????????????? ?????????? ??????

????????????????? ??????????: «????????? ?????????? ?????? ??????

?????????????» ??????????: ?????? ??? ?????????? ??????

????????? ?????????????? ??????: «?????????????
?????????»? ?????????? ?????? ?????????? ?????????? ??????
????????? ?????? ?????????? ?????????????? ??? ??????????????
????????? ?????? ?????????? ?????????? ?????????? ?????? ??????????
????? ?????????? ?????????????????? ?????????????????? ??????????
?????????: ??? ?????????? ?????????? ?????????????????????? ??????????
????????????? ?????????????????? ??????????: «????????? ??????
????????????? ?????????? ?????????????? ?????????????????????? ??????
????????????? ?????????? ?????????????????????? ??????????????????????
????????? ?????????? ?????????????????? ?????? ?????????? ?????????? ??????????
????????????? ?????????? ?????????????? ?????????? ?????? ??????????
????????????? ?????????? ?????? ?????? ?????? ?????????????? ??????
????????? ??????????????» . ?????????? ??????????????????.

Саҳл ибн Саъд розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам Хайбар куни:

«Албатта, ушбу байроқни эртага Аллоҳ унинг қўли ила Фатҳ қиладиган, Аллоҳни ва Унинг Расулини яхши кўрадиган ва Аллоҳ ҳамда Унинг Расули уни яхши кўрадиган кишига берурман»,

дедилар.

Одамлар кечаси билан унинг кимларга берилиши ҳақида гаплашиб чиқдилар. Тонг оттирганларида улар Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳузурларига бордилар. Ҳаммалари унинг ўзига берилишини орзу қилар эди. Бас, у зот:

«Али ибн Абу Толиб қани?» дедилар.

«Эй Аллоҳнинг Расули, унинг икки кўзидан шикояти бор», дейишди.

«Унга одам юборинглар», дедилар у зот.

Уни келтирилди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам унинг икки кўзига туфладилар ва ҳаққиға дуо қилдилар. Худди хаста бўлмагандек бўлиб тузалди. Бас, у зот унга байроқни бердилар.

«Эй Аллоҳнинг Расули, уларга қарши то биз каби бўлмагунларича уруш қиламанми?!» деди Али.

«Сен уларнинг қаршисига шошилмай бор. Сўнгра уларни Исломга даъват қил. Уларга вожиб бўлмиш Аллоҳнинг ҳаққлари тўғрисида хабар бер. Аллоҳга қасамки, Аллоҳ сенинг сабабингдан бир кишини ҳидоятга солмоғи сен учун қизил туялар бўлишидан яхшироқдир», дедилар».

Икки шайх ривоят қилишган.

???? ?????????? ?????? ?????? ???????: ????????????

????????? ?????? ?????????? ?????? ??? ?????? ????????????????

?????? ?????????? ?????????? ?????????????????? ??????? ??????????

????? ?????????? ?????????? ?????????? ??????? ?????????? ???????

????????? ??????? ?????????????? ?????????????????? ???????: ???????

???????? ?????? ??????? ?????? ?????????? ???????????:

«????? ?????????? ?????? ?????????????? ??????? ??????

????????? ??????????? ??????????? ?????????????? ??????????

?????? ?????????? ?????? ?????????? ?????????? ??????????

?????? ??????? ??????????????: ?????????????? ??????????

????????????????? ?????????????? ?????????????? ??????????????????».

????????? ??????????????????.

Ҳасан розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Бизга Жундуб ибн Абдуллоҳ ушбу масжидда ҳадис айтиб берган. У бизга ҳадис айтиб берганидан буён унутганимиз йўқ. Жундуб Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламга нисбатан ёлғон гапирган, деб қўрқмаймиз ҳам. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Сиздан олдин ўтганлар ичида бир жароҳатланган киши бўлган эди. Бас, у чидамади. У пичоқни олиб, қўлини кесди. У ўлгунича қони тўхтамади. Шунда Аллоҳ таоло:

«Бандам шошилиб, ўзини ўлдирди. Унга жаннатни ҳаром қилдим», деди», дедилар».

Бухорий ривоят қилган.

???? ?????????? ????? ?????????? ????? ?????????? ?????

????? ?????????? ????? ?????????????? ?????????? ?????

????????? ?????????????? ??????: «????????????? ??? ?????

??????? ???????? ??? ???????? ??????????????» . ????????

?????? ?????????? ??????????????.

Мусъаб ибн Саъддан, у отаси розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Ҳар бир нарсада шошилмаслик яхшидир. Илло, охират ишида ундай эмас», дедилар».

Абу Довуд ва Ҳоким ривоят қилишган.

????? ?????? ?????????? ?????????? ?????? ??????????????: ??????

????????? ?????? ?????????? ?????? ?????????????? ??????????????

?????: «????? ?????????????? ?????????????? ??????????????

????????????? ?????????????????????? ?????????? ?????? ??????????

????????????????? ?????????? ?????? ??????????????????» . ????????

?????? ?????????? ?????????????????????? ??????????????:

«????????? ?????????? ????????????????

????????????????????? ??????? ????? ?????????????

????????????????? ?????????? ????? ??????????????????».

Ибн Аббос розияллоҳу анҳумодан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Солиҳлик йўли, солиҳлик ҳайъати ва иқтисод нубувватнинг йигирма беш жуздан биридир», дедилар».

Абу Довуд ва Термизий ривоят қилишган.

Термизийнинг лафзида:

«Гўзаллик ҳайъати, шошмаслик ва иқтисод нубувватнинг йигирма тўрт жуздан биридир», дейилган.

????????? ??????? ?????????????? ??????????: ?????????????

????????? ??? ?????????????????? ?????????? ?????????? ??????

????????? ??????? ?????????????? ??????????????: «????????????

????????????? ?????????????????? ??????? ??????????????

????????????????? ?????????????? ??????? ??????? ?????? ?????????????

????????? ?????????????? ??????? ??????????????»? ??????: ??????

?????? ?????? ?????? ?????? ???????? ??????????
??????? ?????????? ?????? ?????????????? ??????? ??????
?????????? ?????????????? ?????????? ?????? ??????????????
????????? ?????? ??????????? ??????????????: «??????????
????????????????? ?????? ??????????».

«Бир киши кириб, намоз ўқиди. Сўнгра:

«Аллоҳим, мени мағфират қилгин, менга раҳм қилгин», деди.

Шунда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

**«Эй намозхон, шошилдинг. Намоз ўқиб ўтирганингда, Аллоҳга У
Зотга муносиб ҳамд айтгин. Кейин менга салавот айтгин. Сўнгра дуо
қилгин», дедилар.**

**Ундан кейин бошқа одам намоз ўқиди. У Аллоҳга ҳамд ва Набий
соллаллоҳу алайҳи васалламга салавот айтди. Шунда Набий
соллаллоҳу алайҳи васаллам:**

«Эй намозхон, дуо қил, ижобат қилинасан», дедилар».

???? ?????? ?????????????? ?????? ?????? ?????????? ?????
?????????????? ?????????? ?????? ?????????????? ?????????????? ??????:
«????????????????? ?????????????????? ??? ?????? ??????????????

??????: ???????? ?????? ???????????? ???». ???????
????????????????.

Абу Ҳурайрадан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Сизнинг бирингиз модомики шошилиб, «Дуо қилдим, ижобат бўлмади», демасагина, унга ижобат қилинади», дедилар».

Тўртовлари ривоят қилишган.

???? ???????????? ??????? ?????? ?????????? ??????????:
??????? ???????? ????? ???????????????? ?????? ?????????? ??????
???????? ??????? ????????????? ?????????????? ??????????????:
???????????? ?????????????? ?????????????????????? ??????????????:
????????????????? ?????????????? ?????????????????????? ??????????
???????????? ??????? ???????? ??????? ?????????????? ??????????????:
«????????? ??? ?????????????? ?????????? ?????? ??????????
????????????? ??? ?????????????? ??????????»? ??????????: ???
????????? ???????? ?????????????? ?????????????? ??? ??????????

?????: «???? ?????: ??????????» . ??????

????????????? ?????????????????.

????? ?????????? ??????????: ??????????

????????? ?????????????????? ?????????? ??????

?????? ?????? ?????????? ??????????: «???? ??

????????????? ?????????? ?????? ??? ?????????? ??????????

?????????????????»? ?????????? ?????? ??????

?????????.
وَيَقُولُونَ اللَّهُ بِهِ يُحْيِيكَ لَمَّا حَيَّوْكَ جَاءُوكَ وَإِذَا

Оиша розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

«Яҳудийлардан бир гуруҳи Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи
васалламнинг олдиларига кириб, «Ассому алайкум», дейишди. Мен
буни фаҳмлаб қолиб: «Алайкумус сому вал лаънату», дедим. Шунда
Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Шошилма, эй Оиша! Аллоҳ барча ишда юмшоқликни яхши
кўради», дедилар.

«Эй Аллоҳнинг Расули, уларнинг нима деганларини эшитмадингизми?!» дедим.

«Мен ҳам: «Ва сизларга ҳам», дедим», дедилар».

Икки шайх ва Термизий ривоят қилишган.

Муслимнинг ривоятида:

«Бас, Оиша эшитиб, уларни сўкди. Шунда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Шошилма, эй Оиша! Албатта, Аллоҳ фаҳш ва сўкишни хуш кўрмайди», дедилар ва Аллоҳ азза ва жалла «Ва ҳузурингга келсалар, сен ила Аллоҳ сен билан саломлашмаган тарзда саломлашурлар» оятини нозил қилди», дейилган.

Абу Бакр Сиддиқ розияллоҳу анҳунинг ўз амирларига ёзган қўлланма хатида жумладан, «Ўз соҳибларини шошқалоқликдан ва фасоддан ман қилади», дейилган эди.

Абу Бакр Сиддиқ розияллоҳу анҳу Язид ибн Абу Суфёнга қилган насиҳатларида:

«Айбдорни иқоб қилишдан қўрқма. Бу ишда адашма. Унга шошилма ҳам. Уни хорлайдиган даражага олиб борма», дейилган.

Куфанинг амири Нуъмон ибн Башир Ансорий шийъаларнинг ниятидан хабардор бўлганидан кейин минбарга чиқиб, хутба қилди:

«Аммо баъду: Фитнага ва тафриқага шошилманглар. Чунки бу икки нарсга одамларнинг ҳалок бўлишига, қонларнинг тўкилишига ва молларнинг таланишига сабаб бўлади», деди.

???? ?????? ?????? ?????? ?????? ??????? ??????: ??????:

??? ??????? ??????? ??? ??????? ??????? ??????????????

? ?????: «??????? ?????????? ??????????: ??????????

????????? ?????????????? ????????????????

????????????? ???? ????????????? ?????????????

????? ???? ???? ???? ???? ?

????????? ???? ????? ???? ?

????????????? ???? ???? ???? ???? ?

??????? ???? ?????????? ???????? ?????????????? ??? ?????

????? ?????????? ?????? ?????????? ????? ??????????

???? ??????????: ?????????? ?????????? ?????????? ??????????

????????? ???? ?????? ???? ???? ???? ???? ?

?????????? ???? ?? ???? ???? ???? ?

??????? ???? ??? ?????????? ??? ???? ????????????

????????????? ???? ???? ???????

??????? ???? ????? ???? ???? ?????. ?????????

????????? ???? ???? ????????? ???? ????????? ???? ?

??????? ??? ?????? ???????????? ???????? ?????????????
????? ?????????? ?????????? ?????????????????? ??????????
?????? ?????????????? ?????????? ?????????????????? ??????
??????? ?????????????? ??? ? ?????????????? ?????? ??????????
???????? ?????????? ??????????????» . ????????? ?????? ??????????
????????????????? ?????????? ?????????? ??????????????????.

Абу Зарр розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Эй Аллоҳнинг Расули, Иброҳим алайҳиссаломнинг саҳифаларида нима бўлган?» дедим.

«Барчаси зарбулмасал бўлган. «Эй султони бор, синовдаги ва мағрур подшоҳ! Мен сени дунёни бирининг устига бирини қўйиб жамлашинг учун юборганим йўқ. Лекин сени Менинг номимдан мазлумнинг дуосини қайтаришинг учун юборганман. Мен уни, агар кофирдан бўлса ҳам, қайтармайман.

Оқилнинг ақли жойида бўлса, бир қанча соатлари бўлиши керак: Роббига муножот қиладиган соати, ўзини ўзи ҳисоб-китоб қиладиган соати, Аллоҳнинг санъати ҳақида тафаккур қиладиган соати ва емоқ, ичмоқ каби ўз ҳожатлари учун холи қоладиган соати.

Оқил шошилмаслиги керак. Фақат уч нарсада шошилиш лозим: охиратга зоди роҳила тайёрлаш учун, маош учун ҳаракатга ва ҳалол лаззатга.

Оқил ўз замонини таниган, ўзига керак нарсага уринган, тилини тийган бўлиши керак.

Ким ўз каломини амалидан ҳисобласа, ўзига фойдаси йўқ каломи оз бўлади», дейилган», дедилар».

Ибн Ҳиббон ва Ҳоким ривоят қилишган.

Хулоса қилиб айтадиган бўлсак, мўмин-мусулмон одам бир гапни айтишдан ёки ишни қилишдан олдин шошилмаслиги керак. Бу сифатни ўзига лозим тутган одам кам бўлмайди.

Фақатгина ҳамма тарафдан танилган, билинган ва буюрилган амалларга – охиратга оид ишларга шошилиш керак. Бунга шариатнинг ўзи амр қилган.

Таанний - шошилмасликнинг фойдаларидан:

1. Таанний – шошилмаслик дуонинг қабул бўлишига олиб боради.
2. Таанний Аллоҳ таоло ва Набий соллаллоҳу алайҳи васалламга маҳбуб бўлган сифатлардандир.
3. Таанний кўп надоматнинг олдини олади.
4. Таанний сокинликка сабаб бўлади.

«Руҳий тарбия» китобининг 2-жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2021 йил 14 апрелдаги 03-07/2439-рақамли хулосаси асосида чоп этилган.